

НАЦІОНАЛЬНА АСОЦІАЦІЯ
АДВОКАТІВ УКРАЇНИ

ЗВІТ

Комітету НААУ з питань
верховенства права

за 2024 рік

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО КОМІТЕТ

Комітет НААУ з питань верховенства права є постійно діючим колегіальним дорадчим органом, утвореним згідно з рішенням Ради адвокатів України від 15.11.2017 №240 при Національній асоціації адвокатів України.

Метою створення Комітету є: створення та діяльності Комітету НААУ з питань верховенства права є поширення європейського розуміння верховенства права як фундаментальної суспільної цінності та основи конституційного порядку, здійснення досліджень верховенства права та привнесення в українську адвокатуру та правосуддя сучасних підходів до його розуміння та практичного застосування.

Основними завданнями Комітету є:

- сприяння підвищенню кваліфікації адвокатів у сфері конституційно-правового регулювання з метою належного забезпечення реалізації конституційно визначених прав, свобод і обов'язків людини та підвищення ролі адвокатів у системі захисту прав людини в Україні, у тому числі у сфері функціонування конституційного правосуддя;
- аналіз проектів законодавчих актів, які прямо чи опосередковано пов'язані з адвокатурою та/або адвокатською діяльністю, на відповідність висновкам Європейської комісії «За демократію через право» (Венеційської комісії), європейським стандартам та цінностям;

- здійснення розроблення практичних рекомендацій утвердження верховенства права в Україні, підготовки прикладних аналітичних звітів щодо актуальних проблем правозастосування;
- науково-просвітницька (освітня, тренінгова) діяльність, спрямована на укорінення верховенства права, людиноцентричних цінностей у правовій свідомості адвокатів, інших учасників здійснення правосуддя;
- здійснення підготовки наукових (експертних) висновків і практичних рекомендацій з проблем застосування верховенства права та його складових у різних сферах адвокатської та іншої юридичної діяльності;
- надання рекомендацій щодо застосування принципу верховенства права, міжнародних стандартів прав людини, правових позицій Верховного Суду, Конституційного Суду України, Європейського Суду з прав людини, Європейської комісії «За демократію через право» (Венеційської комісії) адвокатам та органам адвокатського самоврядування.

2. СКЛАД КОМІТЕТУ

станом на 31.12.2024

Голова Комітету:

Ставнічук Марина Іванівна

Заступники голови Комітету:

Афанасьєва Мар'яна Володимирівна

Члени Ради Комітету:

Василик Віталій Валентинович

Власюк Віталій Вікторович

Зайцева Оксана Олександрівна

Карпенко Олександра Володимирівна

Котляр Андрій Олексійович

Крупнова Любов Василівна

Прядко Олена Дмитрівна

Салміна Яна Олегівна

Тоцький Броніслав Артурович

Триньова Яна Олегівна

Уласевич Анастасія Сергіївна

Хмельников Артем Олександрович

Чорненький Віталій Ігорович

Шевчук Ірина Анатоліївна

3. ЗАХОДИ (КРУГЛІ СТОЛИ, КОНФЕРЕНЦІЇ, ФОРУМИ ТОЩО), УЧАСТЬ У ЯКИХ ВЗЯЛИ ЧЛЕНИ КОМІТЕТУ

Дотримання принципу інституційної безперервності влади в Україні є надзвичайно важливим у нинішніх воєнних умовах, адже позбавлення легітимності української влади є одним з очевидних пріоритетів агресора не лише для пропаганди, а й дискредитації на міжнародній арені.

16 квітня такого висновку дійшли учасники круглого столу на тему «Принцип інституційної безперервності влади в Україні: виклики в умовах воєнного стану та післявоєнного періоду», організованого **комітетами НААУ з питань виборчого права та з питань верховенства права**.

Під час круглого столу обговорювалися питання щодо:

- 1) законодавчого регулювання інституту безперервності влади у розрізі національних і міжнародних стандартів: парламентський і президентський виміри;
- 2) ролі органів конституційного контролю з погляду офіційного тлумачення питань безперервності влади;
- 3) правозастосовної практики з питань інституційних основ безперервності влади: висновки судів, практика ЦВК тощо.

Участь у заході взяли члени комітетів НААУ, народні депутати України, голова Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду, члени Центральної виборчої комісії України, науковці, представники Міжнародної фундації виборчих систем «IFES» та громадської організації «Центр політико-правових реформ». Слухачами заходу були студенти Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Голова Комітету з питань виборчого права Алла Басалаєва резюмувала позиції учасників та вкотре наголосила на готовності адвокатської спільноти активно співпрацювати з органами законодавчої, виконавчої та судової гілок влади, а також із представниками громадянського суспільства у питаннях інформаційно-юридичного висвітлення інституту безперервності влади в Україні.

Детальніше за посиланням: <http://surl.li/sthag>

4. ПУБЛІКАЦІЇ (СТАТТІ, ТЕЗИ) ПРЕДСТАВНИКІВ КОМІТЕТУ

Сьогодні за допомогою конституційної скарги фізичні та юридичні особи можуть домогтися скасування дії закону або його окремих положень, якщо вони не відповідають Конституції. Як реалізувати таку можливість на практиці? З особливостями конституційної скарги, вимогами до її підготовки та перевагами використання для адвоката можна ознайомитися під час удосконаленого онлайн курсу «Підготовка та подання конституційної скарги 2.0».

Лекторами курсу виступають:

- голова Комітету, к. ю. н. Марина Ставнійчук;
- заступник голови Комітету, д. ю. н. Мар'яна Афанасьєва;
- суддя Верховного Суду, к. ю. н. Альберт Єзеров;
- завідувач відділу попередньої перевірки конституційних скарг Секретаріату Конституційного Суду Віталій Запорожець;
- завідувач кафедри конституційного права Національного університету «Одеська юридична академія», к. ю. н. Дмитро Терлецький.

Кожен із модулів-підрозділів має таку структуру: відеоматеріали, текстові матеріали та документи, які несуть роль доповнення до відеоматеріалів, а також тестове завдання, яке перевіряється системою автоматично. Проходження відбувається в режимі онлайн та в зручний час. Після проходження курсу видається сертифікат, що засвідчує отримання адвокатом п'яти залікових балів та надсилається на електронну пошту протягом доби.

Детальніше за посиланням: <http://surl.li/rjyq>

Говорити про невідповідність Закону «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» статті 36 Конституції (яка гарантує свободу об'єднання у громадські організації) некоректно. Адже НААУ, яка об'єднує усіх адвокатів України, за статусом кардинально відрізняється від громадських об'єднань.

Таку думку у статті «Адвокатура України: європейське майбутнє чи знову у радянщину?!» для видання [New Voice обґрунтовує](#) експерт-конституціоналіст Марина Ставнійчук, яка брала активну участь у підготовленні чинного сьогодні Закону «Про громадські об'єднання», передає [Obozrevatel](#).

Вона звертає увагу на те, що органи адвокатського самоврядування через закон виконують низку регулятивних, кваліфікаційних і дисциплінарних функцій, що обмежені лише своїми членами.

«Саморегуляція професійної діяльності інституту адвокатури є необхідною складовою її самоврядності. Саме тому за своєю конституційно-правовою природою НААУ кардинально відрізняється від організацій, що діють в Україні згідно із Законом «Про громадські об'єднання», – пише М. Ставнійчук.

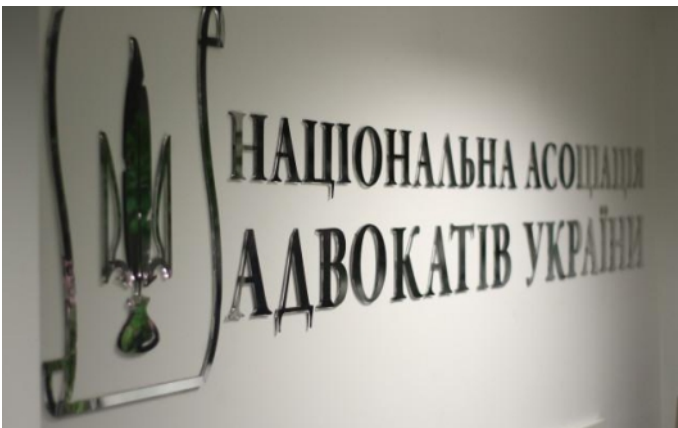
4. ПУБЛІКАЦІЇ (СТАТІ, ТЕЗИ) ПРЕДСТАВНИКІВ КОМІТЕТУ

За її словами, сьогодні в Україні діє близько півсотні громадських організацій, діяльність яких так або інакше пов'язана з юридичними професіями. Їхніми членами є й адвокати. Утім, маючи пряме відношення до процесу розроблення та ухвалення Закону про громадські об'єднання, автор стверджує, що його положення не поширюються на діяльність саморегульованих професійних організацій.

Наведена у статті специфіка організації діяльності НААУ свідчать про її особливий правовий статус, принципово відмінний від громадських організацій. Тож ігнорування цього факту під час оцінки діяльності адвокатури є відмовою від європейського курсу України, закріпленого в Конституції, бо Україна має найновіший в Європі Закон «Про адвокатуру та адвокатську діяльність». Він готувався і ухвалювався як євроінтеграційний, і його прийняття за умови створення професійної організації адвокатів з єдиним членством у Національній асоціації адвокатів України було частиною реалізації зобов'язань України перед Радою Європи.

І відмова від обраної моделі адвокатського самоврядування (а за останнє десятиліття ми вже були свідками таких спроб) несе в собі заперечення ключового принципу незалежності адвокатури, що прямо впливає на стан захисту прав і основоположних свобод людини в Україні.

Детальніше за посиланням: <http://surl.li/tqeub>

НАЦІОНАЛЬНА АСОЦІАЦІЯ
АДВОКАТІВ УКРАЇНИ

